

הוא קרי לאבֵּהתָא, ואמר לון זילו ובקרו לפלגניא צדיקא דאתָא, ואקדימו ליה שְׁלָמָא מן שְׁמַי. ואנון אמרין, מארי עלמא, לא אתחזי לאבא למיזל למחמי לברא, ברא אתחזי למיחמי ולמחזי ולמתבע לאבוי.

והוא קרי ליעקב ואמר ליה אנת דהנה לך צערא דבנין זיל וקביל (אולפניה) פני דפלגניא צדיקא דאתָא הכָּא, ואנא איזיל עמך. הָדָא הוא דכתיב, (תהלים כד) מבקשי פניך יעקב סלה. מבקש לא נאמר אלא מבקשי. אמר רבי חייא מרישיה דקרא משמע דכתיב זה דר דורשיו וגו'.

אמר רבי יעקב אמר רבי חייא (נ"א עקיבא) יעקב אבינו הוא כסא הכבוד, וכן תאנא דבי אליהו יעקב אבינו הוא כסא בפני עצמו, דכתיב, (ויקרא כו) וזכרתי את בריתי יעקוב, ברית פרת קדשא בריך הוא ליעקב לבדו יותר מכל אבותיו דעבד ליה כסא הכבוד. בר מן קדמאה:

רבי אליעזר הוה יתיב וְהוּה לְעֵי בְּאוֹרֵייתָא. אַתָּא לְגַבִּיהַּ רַבִּי עֲקִיבָא אָמַר לִיה בְּמַאי קָא עָסִיק מַר. אָמַר לִיה בְּהַאי קָרָא

לשון הקודש

יעקב סלה. לא נאמר מבקש, אלא מבקשי. אמר רבי חייא, מראש הפסוק משמע, שכתוב זה דור דרשו וגו'.

אמר רבי יעקב אמר רבי חייא (נ"א עקיבא), יעקב אבינו הוא כסא הכבוד. וכן תנא דבי אליהו, יעקב אבינו הוא כסא בפני עצמו, שכתוב (ויקרא כו) וזכרתי את בריתי יעקוב. ברית פרת הקב"ה ליעקב לבדו יותר מכל אבותיו, שעשה לו כסא הכבוד, פרט מן הראשון.

רבי אליעזר הוה יתיב וְהוּה לְעֵי בְּאוֹרֵייתָא. אָמַר לְעֵי בְּאוֹרֵייתָא רַבִּי עֲקִיבָא אָמַר לִיה בְּמַאי קָא עָסִיק מַר. אָמַר לִיה בְּהַאי קָרָא

כל נשמת הצדיקים, כיון שעומדת במקום שכינת הכבוד, שראויה לשבת, הקב"ה קורא לאבות ואומר להם: לבו ובקרו את פלוני הצדיק שבא, והקדימו לו שלום משמי. והם אומרים: רבון העולם, לא ראוי לאבא ללכת לראות את הבן. הבן ראוי לראות ולהראות ולדרש את אביו.

והוא קורא ליעקב ואומר לו: אתה שהיה לך צער בגנים, לך וקבל ולמדון פני פלוני הצדיק שבא לכאן, ואני אלך עמך. והו שכתוב (תהלים כד) מבקשי פניך

דְּכַתִּיב, (שמואל א ב) וְכִסָּא כְבוֹד יִנְחִילִם. מהו כִּסָּא כְבוֹד יִנְחִילִם. זה יַעֲקֹב אָבִינוּ דְּעֵבִיד לִיה פְּרָסִי יִקְר בְּלַחֲדוּי לְקַבְּלָא אוּלְפִין נְשִׁמְתָא דְּעִדִּיקָא. וְקוּדְשָׁא בְּרִיד הוּא אֲזִיל עֲמִיה בְּכָל רִיש יִרְחָא וִירְחָא. וְכֵד הָמִי נְשִׁמְתָא יִקְר אֲסַפְקִלְרִיָּא שְׁכִינְתָא דְּמֵאֲרִיָּה, מְבָרַכַת וְסֻגְדַת קַמִּי קֻדְשָׁא בְּרִיד הוּא, הָדָא הוּא דְּכַתִּיב, (תהלים קד) בָּרַכְי נַפְשִׁי וְגו'.

אָמַר רַבִּי עֲקִיבָא קֻדְשָׁא בְּרִיד הוּא קָאִים עֲלוּהִי. וְנְשִׁמְתָא פְּתַח וְאָמַר יי אֱלֹהֵי גְדֻלַּת מָאד וְגו' כָּל הַפְּרָשָׁה עַד סִימָא דְּקָאמַר יִתְמוּ חַטָּאִים וְגו'. וְעוֹד אָמַר רַבִּי עֲקִיבָא וְלֹא דָא בְּלַחֲדוּי אֱלֹא מְשַׁבַּחַת לִיה עַל גּוּפָא דְּאֲשְׁתָּאֵר בְּעֵלְמָא דִּין וְאָמַר (תהלים קג) בָּרַכְי נַפְשִׁי אֵת יי וְכָל קִרְבֵי וְגו'.

וְקֻדְשָׁא בְּרִיד הוּא אֲזִיל. מִנָּא לָן הָאִי. מֵהָאִי קָרָא דְּכַתִּיב וִירָא אֱלֹוֹי יי בְּאֵלֹוֹנֵי מְמֵרָא, זֶה יַעֲקֹב. מֵהוּ מְמֵרָא. מִשּׁוּם דְּאֲחֻסִּין מֵאֲתֵן עֲלֵמִין מַעֲדָן וְהוּא כִּסָּא. אָמַר רַבִּי יַעֲחֵק מְמֵרָא בְּגִימְטְרִיא מֵאֲתֵן וְתַמְנִין וְחַד הָוָה, מֵאֲתֵן דְּעֵדָן דְּכַתִּיב, (שיר השירים ח) וּמֵאֲתֵימ לְנוֹטְרִים אֵת פְּרִיו, וְתַמְנִין וְחַד דְּהוּא כִּסָּא. וּבְגִין כֵּךְ אֲתִקְרִי וִירָא

לשון הקודש

מָאד וְגו' כָּל הַפְּרָשָׁה, עַד הַסִּיּוּם שְׁאוּמַר יִתְמוּ חַטָּאִים וְגו'. וְעוֹד אָמַר רַבִּי עֲקִיבָא, וְלֹא זֶה בְּלִבְד, אֱלֹא מְשַׁבַּחַת אוֹתוֹ עַל הַגּוּף שֶׁנִּשְׁאָר בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְאָמַר (שם קג) בָּרַכְי נַפְשִׁי אֵת ה' וְכָל קִרְבֵי וְגו'. וְהַקְּב"ה הוּלְדָה. מִנֵּין לָנוּ זֶה? מֵהַפְּסוּק הַזֶּה שְׁכַתּוֹב וִירָא אֱלֹוֹי ה' בְּאֵלֹנֵי מְמֵרָא. זֶה יַעֲקֹב. מֵהוּ זֶה מְמֵרָא? מִשּׁוּם שִׁירֵשׁ מֵאֲתֵימ עוֹלְמוֹת מַעֲדָן, וְהוּא כִּסָּא. אָמַר רַבִּי יַעֲחֵק, מְמֵרָא בְּגִימְטְרִיא מֵאֲתֵימ שְׁמוֹנִים וְאַחַת הִיָּה. מֵאֲתֵימ שֶׁל עֵדָן, שְׁכַתּוֹב (שיר ח) וּמֵאֲתֵימ לְנוֹטְרִים אֵת פְּרִיו,

בְּמָה מַר עוֹסֵק? אָמַר לוֹ, בְּפִסּוּק הַזֶּה שְׁכַתּוֹב (שמואל א-ב א) וְכִסָּא כְבוֹד יִנְחִילִם. מֵהוּ כִּסָּא כְבוֹד יִנְחִילִם? זֶה יַעֲקֹב אָבִינוּ שֶׁעָשָׂה לוֹ כִּסָּא כְבוֹד לְבִדּוֹ לְקַבֵּל תּוֹרָה בְּעַד נְשִׁמַת הַעִדִּיק, וְהַקְּב"ה הוּלְדָה עִמּוֹ בְּכָל רֵאשׁ הַדָּשׁ וְהַדָּשׁ, וּבְשִׁרְוֵאָה הַנְּשִׁמָּה אֵת כְּבוֹד הָאֲסַפְקִלְרִיָּה שֶׁל שְׁכִינַת רַבּוּנוּ, מְבָרַכַת וּמְשַׁתַּחֲוֶה לַפְּנֵי הַקְּב"ה. וְזֶהוּ שְׁכַתּוֹב (תהלים קד) בָּרַכְי נַפְשִׁי אֵת ה'.

אָמַר רַבִּי עֲקִיבָא, הַקְּב"ה עוֹמֵד עָלָיו, וְהַנְּשִׁמָּה פּוֹתַחַת וְאוֹמְרַת: ה' אֱלֹהֵי גְדֻלַּת

אליו יי באלוני ממרא. ועל שום דא נקרא ממרא.

אמר רבי יהודה מהו באלוני. רעונו לומר תוקפוי הדא הוא דכתיב, (בראשית מט) אביר יעקב. והוא יושב פתח האהל. הדא הוא

דכתיב, (תהלים טו) יי מי יגור באהלך וגו'. כהום היום. דכתיב, (מלאכי א) וזרחת לכם יראי שמי שמש צדקה ומרפא בכנפיה.

אמר רבן יוחנן בן זכאי בההיא שעתא אזיל קדשא בריך הוא, ובגין דשמעין אבהתא אברהם ויצחק דקדשא בריך הוא

אזיל לגביה. תבעין מן יעקב למיזל עמהון ולאקדמא ליה שלום ואנון קיימין עלוהי. מפאי דכתיב וישא עיניו וירא והנה שלשה

אנשים נצבים עליו. שלשה אנשים (דקיימין) אלין אבהתא אברהם יצחק ויעקב דקיימין עלוהי וחמו עובדין טבין (נ"א דעבד) דעבדין.

וירא וירץ לקראתם מפתח האהל וישתחו ארצה. משום דחמי שכינת יקרא עמהון הדא הוא דכתיב, (שיר השירים א) על פן עלמות

אהבוך (אלו הן האבות):

דבר אחר וירא אליו יי באלוני ממרא. רבנן פתחי בהאי קרא בשעת פטירתו של אדם. דתניא אמר רבי יהודה בשעת

לשון הקודש

תובעים מיעקב ללכת עמם ולהקדים לו שלום, והם עומדים עליו, ממה שכתוב וישא עיניו וירא והנה שלשה אנשים

נצבים עליו. שלשה אנשים ושעומדים אלו האבות, אברהם יצחק ויעקב, שעומדים עליו וראו מעשים טובים ושעשהו

שעושים. וירא וירץ לקראתם מפתח האהל וישתחו ארצה, משום שראה שכינת הכבוד עמם. זהו שכתוב (שיר א)

על פן עלמות אהבוך ואלו הן האבות. דבר אחר וירא אליו ה' באלוני ממרא,

רבתינו פתחו בפסוק הזה בשעת

ושמונים ואחת שהוא כפא. ולכן נקרא וירא אליו ה' באלוני ממרא. ועל שם זה נקרא ממרא.

אמר רבי יהודה, מה זה באלוני? רעונו לומר חזקו, זהו שכתוב אביר יעקב. והוא יושב פתח האהל, זהו שכתוב (תהלים

טו) ה' מי יגור באהלך וגו'. כהום היום, שכתוב (מלאכי א) וזרחת לכם יראי שמי שמש צדקה ומרפא בכנפיה.

אמר רבי יוחנן בן זכאי, באותה שעה הלך הקב"ה, ומשום ששומעים האבות, אברהם יצחק, שהקב"ה הולך אליו,

פְּטִירְתּוֹ שֶׁל אָדָם הוּא יוֹם הַדִּין הַגָּדוֹל שֶׁהַנְּשָׁמָה מִתְּפַרְדֵּת מִן הַגּוּף. וְלֹא נִפְטָר אָדָם מִן הָעוֹלָם עַד שְׂרֹאָה אֶת הַשְּׂכִינָה הָדָא הוּא דְכָתִיב (שמות לג) כִּי לֹא יֵרָאֵי הָאָדָם וְחַי. וּבְאִין עִם הַשְּׂכִינָה שְׁלֹשָׁה מִלְּאֲכֵי הַשָּׁרֵת לְקַבֵּל נְשָׁמָתוֹ שֶׁל צַדִּיק. הָדָא הוּא דְכָתִיב וַיֵּרָא אֱלֹהֵי יְיָ וְגו'. בְּחֹם הַיּוֹם. זֶה יוֹם הַדִּין הַבּוֹעֵר כְּתַנּוּר לְהַפְרִיד הַנְּשָׁמָה מִן הַגּוּף.

וַיֵּשָׂא עֵינָיו וַיֵּרָא וְהִנֵּה שְׁלֹשָׁה אַנְשִׁים. הַמְּבַקְרִים מַעֲשָׂיו מִה שֶׁעָשָׂה, וְהוּא מוֹדֶה עֲלֵיהֶם בְּפִיו. וּבִיּוֹן שֶׁהַנְּשָׁמָה רוֹאָה כְּד, יוֹצֵאת מִן הַגּוּף עַד פֶּתַח בֵּית הַבְּלִיעָה, וְעוֹמְדָת שָׁם עַד שְׁמִתּוּדָה כֹּל מַה שֶׁעָשָׂה הַגּוּף עִמָּה בְּעוֹלָם הַזֶּה. וְאִזּוּ נְשָׁמַת הַצַּדִּיק הִיא שְׂמִיחָה בְּמַעֲשֵׂיהָ וּשְׂמִיחָה עַל פְּקוּדוֹתָהּ. דְּתַאנָּא אָמַר רַבִּי יִצְחָק נְשָׁמָתוֹ שֶׁל צַדִּיק מִתְּאֵוָה אֵימָתִי תֵצֵא מִן הָעוֹלָם הַזֶּה שֶׁהוּא הֶבֶל, כְּדִי לְהַתְעַנֵּג בְּעוֹלָם הַבָּא.

תָּנוּ רַבָּנָן כְּשֶׁחָלָה רַבִּי אֱלִיעֶזֶר הַגָּדוֹל, הָהוּא יוֹמָא עֶרְבַּ שַׁבַּת הָוָה, וְאוֹתִיב לִימִינֵיהּ הוֹרְקָנוּם בְּרִיָּה, וְהָוָה מְגַלִּי לִיהּ עֲמִיקְתָּא וּמִסְתַּרְתָּא, וְהוּא לָא הָוָה מְקַבֵּל בְּדַעְתֵּיהּ מִלְּיָא, דְּחָשִׁיב כְּמַטוּרָף לְשׁוֹן הַקּוֹדֵשׁ

עֲלֵיהֶם בְּפִיו. וּבִיּוֹן שֶׁהַנְּשָׁמָה רוֹאָה כְּד, יוֹצֵאת מִן הַגּוּף עַד פֶּתַח בֵּית הַבְּלִיעָה, וְעוֹמְדָת שָׁם עַד שְׁמִתּוּדָה כֹּל מַה שֶׁעָשָׂה הַגּוּף עִמָּה בְּעוֹלָם הַזֶּה. וְאִזּוּ נְשָׁמַת הַצַּדִּיק הִיא שְׂמִיחָה בְּמַעֲשֵׂיהָ וּשְׂמִיחָה עַל פְּקוּדוֹתָהּ. שֶׁשְּׂנִינּוּ, אָמַר רַבִּי יִצְחָק, נְשָׁמָתוֹ שֶׁל צַדִּיק מִתְּאֵוָה אֵימָתִי תֵצֵא מִן הָעוֹלָם הַזֶּה שֶׁהוּא הֶבֶל כְּדִי לְהַתְעַנֵּג בְּעוֹלָם הַבָּא.

שְׁנֵי רַבּוֹתֵינוּ, כְּשֶׁחָלָה רַבִּי אֱלִיעֶזֶר הַגָּדוֹל, אוֹתוֹ יוֹם עֶרְבַּ שַׁבַּת הָוָה, וְהוֹשִׁיב לִימִינוֹ אֶת הוֹרְקָנוּם בְּנֹ, וְהִיא מְגַלֵּה לֹ

פְּטִירְתּוֹ שֶׁל אָדָם. שֶׁשְּׂנִינּוּ, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, בְּשַׁעַת פְּטִירְתּוֹ שֶׁל אָדָם הוּא יוֹם הַדִּין הַגָּדוֹל, שֶׁהַנְּשָׁמָה מִתְּפַרְדֵּת מִן הַגּוּף. וְלֹא נִפְטָר אָדָם מִן הָעוֹלָם עַד שְׂרֹאָה אֶת הַשְּׂכִינָה. וְהוּ שְׂכִתּוּב (שמות לג) כִּי לֹא יֵרָאֵי הָאָדָם וְחַי. וּבְאִים עִם הַשְּׂכִינָה שְׁלֹשָׁה מִלְּאֲכֵי הַשָּׁרֵת לְקַבֵּל נְשָׁמָתוֹ שֶׁל צַדִּיק. זֶהוּ שְׂכִתּוּב וַיֵּרָא אֱלֹהֵי ה' וְגו'. בְּחֹם הַיּוֹם - זֶה יוֹם הַדִּין הַבּוֹעֵר כְּתַנּוּר לְהַפְרִיד אֶת הַנְּשָׁמָה מִן הַגּוּף.

וַיֵּשָׂא עֵינָיו וַיֵּרָא וְהִנֵּה שְׁלֹשָׁה אַנְשִׁים, הַמְּבַקְרִים מַעֲשָׂיו מִה שֶׁעָשָׂה, וְהוּא מוֹדֶה

בְּדַעַתִּיהָ הָיְתָה. כִּיּוֹן דְּחֻמְא דְדַעַתָּא דְאַבּוּי מְתִישְׁבָּא עֲלוּי, קַבִּיל מְנִיָּה
מֵאַה וְתַמְנִין וְתִשְׁעָה רְזִין עֲלֵאִין.

כַּד מְטָא לְאַבְנֵי שֵׁישׁ דְּמַתְעַרְבֵי בְּמִיָּא עֲלָאָה, בְּכַה רַבִּי אֱלִיעֶזֶר
וּפְסֵק לְמִימַר, אָמַר קוּם הָתָם בְּרִי. אָמַר לִיה אַבָּא לְמָה. אָמַר
לִיה חֲזִינָא דְאַוּחִית חֲלָף מִן עֲלָמָא. אָמַר לִיה זִיל וְאַימָא לְאַמְדָּ
דְּתַסְתַּלַּק תְּפִלְאֵי בְּאַתַּר עֲלָאָה, וּבְתַר דְּאַסְתַּלַּק מִן עֲלָמָא וְאַיְתִי
הָכָא לְמַחְמֵי לְהוּן לֹא תַבְּפִי דְאַנּוּן קְרִיבִין עֲלֵאִין וְלֹא תַתְּאִין וְדַעַתָּא
דְּבַר נֶשׁ לֹא יָדַע בְּהוּ.

עַד דְּהוּוּ יְתָבִי, עָאלוּ חַפְיָמֵי דְרָא לְמַבְקַר לִיה, אֹלִיט לְהוּ עַל דְּלֹא
אַתּוּ לְשַׁמְשָׂא לִיה דְּתַנִּינָן גְּדוּלָּה שְׁמוּשָׂה יוֹתַר מְלַמוּדָּה. עַד
דְּאַתָּא רַבִּי עֲקִיבָא, אָמַר לִיה עֲקִיבָא עֲקִיבָא לְמָה לֹא אַתִּית
לְשַׁמְשָׂא לִי (דְּהָא אַהָא עֲמָא לְאַצְרָבָא). אָמַר לִיה רַבִּי לֹא הָוּה לִי פְּנֹאֵי.
אַרְתַּח אָמַר אַתְּמַהָּה עֲלֵךְ אֵי תַמּוּת מִיתַת עֲצָמָךְ. לְמַיָּיה דִּיהָא קֶשֶׁה
מְפִלְהוּן מִיתַתִּיהָ.

בְּכִי רַבִּי עֲקִיבָא וְאָמַר לִיה רַבִּי אֹלִיף לִי אֹרִייתָא. אַפְתַּח פּוּמִיָּה

לשון הקודש

קרובים עליונים ולא תחתונים, ודעת בני
אדם לא משיגה אותם.

עד שהיו יושבים, נכנסו חכמי הדור
לבקר אותם, וקלל אותם על שלא באו
לשמש אותם, ששנינו גדולה שמושה
יותר מלמודה. עד שבא רבי עקיבא,
אמר לו, עקיבא, עקיבא, למה לא באת
לשמש אותי ושהרי באה השת להצרו? אמר
לו, רבי, לא היה לי פנאי. רתח ואמר,
אתמה עליך אם תמות מיתת עצמך.
קללו שמיתתו תהיה קשה מכלם.

בכח רבי עקיבא ואמר לו, רבי, תלמד
אותי תורה. פתח פיו רבי אליעזר

עמקות ונסתרות, והוא לא היה מקבל
דבר בדעתו שחשב שמטרף בדעתו
היה. כיון שראה שדעת אביו מתישבת
עליו, קבל מפניו מאה שמונים ותשע
סודות עליונים.

בשנהגניע לאבני שיש שמתערבים במים
העליונים, בכח רבי אליעזר ופסק לומר.
אמר, עמד שם בני. אמר לו, אבא, למה?
אמר לו, אני רואה שאני ממחר לחלף מן
העולם. אמר לו, לך ואמר לאמך
שתעלה את התפלין שלי למקום עליון,
ואחר שאסתלק מן העולם, ואבא לכאן
כדי לראות אותם. לא תבכו, שהם

רבי אליעזר במעשה מרובה. אתא אשא ואסתר לתרוויהון. אמרו חכמיא שמע מינה דלית אנן חזיין וכדאין לכה, נפקו לפתחא דברא ויתבו תמן, הנה מה דהנה ואזל אשא.

ואוליף בבהרת עזה תלת מאה הלכות פסוקות, ואוליף ליה מאתן ושיתסר מעמים דפסוקי דשיר השירים. והוו עיניו דרבי עקיבא נחתין מיא. ואתחזר אשא פקדמיתא. פד מטא להאי פסוקא (שיר השירים ב) סמכוני באשישות רפדוני בתפוחים פי חולת אהבה אני, לא יכיל למסבל רבי עקיבא וארים קליה בבכייתא ונעי ולא הנה ממלל מרחילו דשכינתא דהות תמן.

אורי ליה כל עמיקתא ורזין עלאין דהנה ביה בשיר השירים. ואומי ליה אומאה דלא לישתמש בשום חד פסוק מניה פי היכי דלא ליחריב עלמא, קדשא בריך הוא בגיניה. ולא בעי קמיה דישתמשון ביה (דף טז ע"א) ברייתי מסניאות קדוששתא דאית ביה. לבתר נפיק רבי עקיבא ונעי ונבעין עיניו מיא, והנה אמר, ווי רבי, ווי רבי, דאשתאר עלמא יתום מנד. עאלו כל שאר חכמיא גביה ושאלו ליה ואתיב להון.

לשון הקודש

לסבל, והרים קולו בבכיה. והרים קולו ולא היה מדבר מיראת השכינה שהיתה שם.

הזרה לו כל עמקות וסודות עליונים שהיו בשיר השירים, והשביעו שבועה שלא ישתמש בשום פסוק ממנו, כדי שהקב"ה לא יחריב את העולם בגללו, ולא רוצה לפניו שהבריות ישתמשו בו מרב הקדשה שיש בו. אחר יצא רבי עקיבא ובכה, ונבעו עיניו מים, והיה אומר, ווי רבי! ווי רבי! שהעולם נשאר יתום ממך. נכנסו אליו כל שאר

במעשה מרובה. באה אש והקיפה את שניהם. אמרו חכמים, נשמע מזה שאין אנו ראויים וכדאים לכה. יצאו לפתח החיצון וישבו שם. היה מה שהיה, והאש הלכה.

ולמד בבהרת עזה שלש מאות הלכות פסוקות, ולמד אותן מאתים וששה עשר מעמים של פסוקי שיר השירים, והיו עיני רבי עקיבא זולגות דמעות, ותורה האש בבתחלה. כשהגיע לפסוק (שיר ב) סמכוני באשישות רפדוני בתפוחים פי חולת אהבה אני, לא יכל רבי עקיבא

הוּה דְחִיק לִיה (שְׁעָתָא) לְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר, אֲפִיק תְּרֵי דְרוּעֵי וְשׁוֹינֹן עַל לְבִיָּה. פִּתַּח וְאָמַר, אִי עֲלָמָא עֲלָמָא, חֲזַרְתָּ לְאֶעְלָא וְלֹאֲגַנְזָא מִן תַּתְּאָה כֹּל נְהִירוֹ וּבּוֹעִינָא. וְוִי לְכוּן תְּרֵי דְרַעִי וְוִי לְכוּן תְּרֵי תּוֹרוֹת דִּישְׁתַּכְּחוּן יוֹמָא דִּין מִן עֲלָמָא. דְאָמַר רַבִּי יַעֲזֶק כָּל יוֹמוֹי דְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר הוּה נְהִירָא שְׁמַעְתָּא מְפּוּמִיָּה פִּיוּמָא דְאֵתִיְהִיבַת בְּטוֹרָא דְסִינֵי.

אָמַר אֲוִרִיָּתָא (סְבָרִית גְּמָרָא) גְּמָרִית וְחֲכַמְתָּא סְבָרִית וְשְׁמוּשָׁא עֲבָדִית. דְאֵלוֹ יְהוֹן כָּל בְּנֵי אִינְשָׁא דְעֲלָמָא סוֹפְרִים לָא יִכְלִין לְמַכְתָּב וְלָא חֲסָרִי תַלְמִידֵי מְחַכְּמֵי אֶלָּא כְּכוּחֵלָא בְּעִינָא וְאִנָּא מִרְבוּתֵי אֶלָּא כְּמֵאן דְשִׁתִּי בְּיָמָא. וְלָא הוּה, אֶלָּא לְמִיתָן טִיבוּתָא לְרַבּוּהֵי יְתִיר מְנִיָּה.

וְהוּוּ שְׁאֵלִין מְנִיָּה בְּהוּוּא סְנַדְלָא דִּיבּוּם עַד דְנַפֵּק נְשִׁמְתִיָּה וְאָמַר טְהוּר. וְלָא הוּה תַמָּן רַבִּי עֲקִיבָא. כַּד נָפַק שַׁבְתָּא אֲשַׁכְּחִיָּה רַבִּי עֲקִיבָא דְמִית, בְּזַע מְאִינִיָּה וְנָרִיר כָּל בְּשָׂרִיָּה וְדָמָא נְחִית וְנָגִיד עַל דִּיקְנִיָּה. הוּה עֲוֹח וּבְכִי, נָפַק לְבָרָא וְאָמַר, שְׁמִיָּא שְׁמִיָּא, אָמְרוּ לְשִׁמְשָׁא וּלְסִיְהָרָא דְנְהִירוּתָא דְחֹת נְהִיר יְתִיר מְנַהוּן הָא אֵתְחַשְׁדָּ.

לשון הקודש

בְּנֵי אֲנוּשׁ שֶׁל הָעוֹלָם סוֹפְרִים, לֹא יוֹכְלוּ לְכַתֵּב, וְלֹא חֲסְרוּ תַלְמִידֵי מְחַכְּמֵי אֶלָּא כְּמַכְּחוּל בְּעֵינֵי, וְאִנִּי מִרְבוּתֵי אֶלָּא כְּמִי שְׁשׂוּתָהּ בֵּינָם. וְלֹא הִיָּה אֶלָּא לְהַחְזִיק מִטְּבָה לְרַבּוּתֵיּוֹ יוֹתֵר מִמֶּנּוּ.

וְהָיוּ שׂוֹאֵלִים מִמֶּנּוּ בְּאוֹתוֹ סְנַדְלָא שֶׁל יָבוּם, עַד שֶׁיִּצְאָה נְשִׁמְתוֹ וְאָמַר טְהוּר. וְלֹא הִיָּה שֵׁם רַבִּי עֲקִיבָא. כְּשֶׁיִּצְאָה הַשַּׁבָּת, מִצָּא אוֹתוֹ רַבִּי עֲקִיבָא שְׁמֵת. קָרַע בְּגָדוֹ וְשָׂרַט כָּל בְּשָׂרוֹ, וְדָם יָרַד וְנִמְשַׁךְ עַל זְקָנוֹ. הָיָה עֲוֹחַ וּבּוֹכָה. יִצְאָה הַחֲצוּצָה וְאָמַר: שְׁמִים שְׁמִים, אָמְרוּ

הַחֲכָמִים, וְשְׁאֵלוּ אוֹתוֹ, וְהִשִּׁיב לָהֶם. הִיָּתְתָּ דְחֻוּקָה לוֹ וְהִשְׁעָה לְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר. הוֹצִיא שְׁתֵּי זְרוּעוֹתָיו וְשָׁם אוֹתָם עַל לְבוֹ. פִּתַּח וְאָמַר, אוֹי הָעוֹלָם, הָעוֹלָם הַעֲלִיּוֹן חֲזוּר לְהַתְּכָנֵם וְלִהְיֶנּוּ מִן הַתְּחַתּוֹן כָּל אוֹר וּמְאוֹר. אוֹי לָכֶם שְׁתֵּי זְרוּעוֹת, אוֹי לָכֶם שְׁתֵּי תּוֹרוֹת שֶׁיְהִיוּ נִשְׁכָּחִים הַיּוֹם הַזֶּה מִן הָעוֹלָם. שְׁאָמַר רַבִּי יַעֲזֶק, כָּל יְמֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר הִיָּתְתָּ הַשְּׁמוּעָה מְאִירָה מִפְּנֵי פִּיּוֹם שְׁנַתְּנָה בְּהַר סִינֵי.

אָמַר, תּוֹרָה וְלִמְדֵי וּגְמָרָא הַבְּנִתִּי וְחֲכַמָּה לְמִדְתִּי וְשְׁמוּשׁ עֲשִׂיתִי, שְׁאֵלוּ יְהִיוּ כָּל